

Uporaba digitalizirane zbirke pregovorov Pregovori 1.0 na Clarin.si

dr. Matej Meterc, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Nekaj poudarkov glede zbirke Pregovori 1.0

V zbirko so vključeni posamezni navedki pregovorov, zato je variantnost oblike mnogih izmed njih v zbirki zelo velika. Določena oblika v zbirki je zelo verjetno bila ustaljena varianta (posebej, če se ta oblika pojavlja v več virih v zbirki), pri enkratno zapisanih oblikah pa seveda obstaja tudi možnost, da ni šlo za **ustaljeno obliko**, temveč za **modifikacijo v rabi** posameznega govorca. Variantnost v zbirki je dodatno velika, ker so bili pregovori zapisani v različnih obdobjih in na različnih delih slovenskega govornega območja. Zato v zbirki lahko pričakujemo **širši razpon oblik pregovorov** kot ga lahko določimo z analizo sodobnih virov (npr. od 90. let dalje). V zbirki lahko pričakujemo določen delež oblik, ki jih lahko potrdimo v današnji rabi, in določen delež oblik, ki jih ne moremo (kljub temu morda tudi obstajajo, vendar z manjšo pogostnostjo).

Prikazali bomo iskanje po **posameznih sestavinah pregovorov**, iskanje po **frazi (delu pregovora)**, iskanje po **kombinaciji sestavin** s CQL-om in iskanje po **pogostem zgradbenem vzorcu**. Pozorni bomo na to, kako ob iskanju upoštevamo svoj jezikovni čut oz. frazeološko kompetenco, ki 1. nas ne sme preveč omejiti 2. jo vprežemo v razmislek o širjenju in oženju iskalnih pogojev, medsebojnem dopolnjevanju različnih iskalnih strategij.

Variante pregovorov je z jezikovnim korpusom med prvimi sistematično analiziral **František Čermák** (2003) na vzorcu **241 čeških pregovorov**, pri čemer je **skoraj polovici (42,8 %)** pregovorov s korpusom uspel določiti vsaj eno varianto. Ugotovil je, da do določene mere obstaja pozitivno **sorazmerje** med pogostnostjo izraza in številom njegovih variant. Močna variantnost je značilna za zelo pogoste pregovore, kar se po Čermákovem mnenju lahko razloži z nujnostjo prilagajanja številnim sobesedilom, po drugi strani pa so tudi najmanj pogosti pregovori lahko dokaj variantni. Z analizo je Čermák **glede dolžine pregovorov** potrdil pričakovanje, da so dvobesedni pregovori najmanj variantni, ugotavlja pa tudi presenetljivo zmanjšano število variant pri nekaterih zelo dolgih pregovorih, tako da zaključuje, da je največ variantnosti pri srednje dolgih enotah.

Pozneje sta Kathrin Steyer (2012) in Peter Ďurčo (2014) **v nemškem korpusu** opravila raziskave variant pregovorov in ponudila nekaj iskalnih metod, podobno sta prikazali na primeru **slovenskih pregovorov** Jesenšek in Ulčnik (2014). Iskalne metode smo razvijali tudi v okviru **raziskav za paremiološki optimum** (seznam najbolj poznanih in pogostih pregovorov in sorodnih izrazov) v korpusih FidaPLUS in Gigafida (Meterc 2017), saj je bilo pri vsaki v optimum vključeni enoti treba za določanje pogostnosti upoštevati kar se da širok nabor variant in prenovitev.

Iskanje po posameznih sestavinah pregovorov

Sestavine: **veverica**, **polh**, **konj**

Iščemo lahko posamezno obliko: *veverica* ali *veverici*, lahko pa po lemi (vsoti oblik): *veverica* in *veverice* in *veverici* ...

DASHBOARD

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

PREGOVORI (ZBIRKA SLOVENSКИH PREGOVOROV)

CORPUS INF

Concordance

Examples of use in context

Parallel Concordance

Translation search

Wordlist

Frequency list

Keywords

Terminology extraction

Trends

Diachronic analysis, neologisms

Text type analysis

Statistics of the whole corpus

You are using NoSketch Engine. These tools are only available in Sketch Engine

Concordance | Sketch Engine

120%

← → ↺ 🏠

🔒 https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=basic&attrs=word&viewmode=kwic&attr_allpos=all&refs_up=0&...

☆

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

🔍 ⓘ

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Simple search ⓘ

veveric*

Text types ? ▾

SEARCH

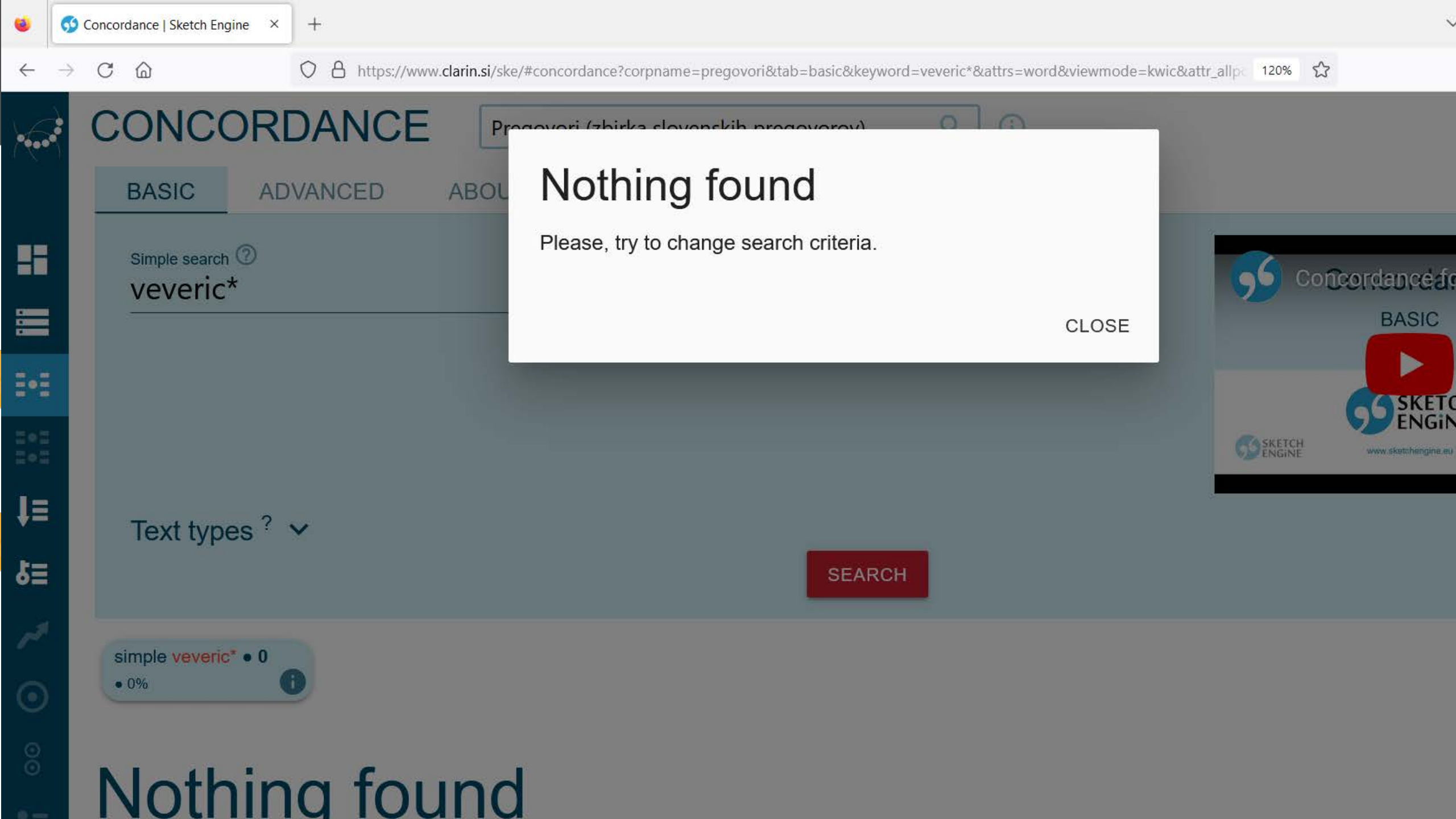
Concordance for

BASIC

SKETCH ENGINE

www.sketchengine.eu

▶

Nothing found

Please, try to change search criteria.

CLOSE

SEARCH

simple veveric* • 0

• 0%

Nothing found

Concordance | Sketch Engine

https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&keyword=veveric*&attrs=word&viewmode=kwic&

120%

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

?

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ?

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

Simple

abc

Subcorpus ?

none (the whole co ...

Filter context ?

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&keyword=veveric*&attrs=word&viewmode=kwic& 120% ☆

📧 32 Apr

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

🔗 ⓘ

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ⓘ

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

Part of speech

any

samostalnik

glagol

pridevnik

prislov

zaimек

predlog

veznik

Lemma

polh

✓ A = a ?

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▾)

Filter context ⓘ ▾

pregovori

⬆ ⬇

☐ Označi vse

☐ Razlikuj velike/male črke

☐ Razlikuj diakritične znake

☐ Cele besede

Zadetek 1 od 1

GO

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=polh&attrs=word

📄 120% ☆

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

lemma **polh** • 3

8.64 per million tokens • 0.00086% ⓘ ...

🔍 ⬇️ 👁️ 📄 ✂️ ⏏️ ⏏️ GD EX 📄 🔗 📊

☐ Details

Left context

KWIC

Right context

1 ☐ ⓘ PREG-00-10235 e grmi, viharjev veliko pozimi buči. O Mihaelu rad žene hudič **polhe** . O Mihaelu rad žene hudič polhe spat. Slana p

2 ☐ ⓘ PREG-00-10236 i. O Mihaelu rad žene hudič polhe. O Mihaelu rad žene hudič **polhe** spat. Slana pred Mihaelom če pada, tolikokrat c

3 ☐ ⓘ PREG-00-34115 še grmi, viharjev veliko pozimi buči. O sv. Mihaelu žene hudič **polhe** spat. Slana pred sv. Mihaelom če pada, tolikokr

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 [https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=podarjen konj&attrs=w](https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=podarjen%20konj&attrs=w)

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

🔍 ⓘ

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ⓘ

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

Part of speech

any

samostalnik

glagol

pridevnik

prislov

zaimék

predlog

veznik

Lemma

konj

✓ A = a ?

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▼)

Filter context ⓘ

🔍

Concordance | Sketch Engine

← → ↺ 🏠 🔒 https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=konj&attrs=word&viewm

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

lemma **konj** • 374

1,077.06 per million tokens • 0.11%

🔍 ⬇️ 👁️ 📄 ✂️ ⚙️ = GD EX

☐ Details

Left context

KWIC

Right context

1	☐ ⓘ PREG-00-00018 m je presilnost, inu prevupnost. Koliker ludi, toliku čudi. Če bi ludi ne vmerli, se	konji	ne derli, bi sviet daunu poderli. Kar sviet ima sdai pokritu, bo
2	☐ ⓘ PREG-00-00145 ɞ perdela. Kamen s'kamenom gladi. Leta posodba rada gori-poka. Darovanimu	konju	ni treba na zobe gledat. Svet Gal, bo repo v'jamo degal. Deso
3	☐ ⓘ PREG-00-00162 elu plačilo. Ena vojska izleže drugo. Golobica se ne pari so skolam. Vamp kazi	konja	. Kupieni rezavic ima terdno roko. Kar mačka rodi, to miši lov
4	☐ ⓘ PREG-00-00175 ɞve obešajo, velike pa ispušajo. Kar Anžek ne zna, se Anže ne bo naučil. Ko bi	konja	mačka skotila, bi podkovan za peč mel. Ker ni tožnika, ni sod
5	☐ ⓘ PREG-00-00184 kola lomi. Vino suši, vol redi. Danas z' batam, jutri z' pasam. Zaston doblenimu	konju	ni treba na sobe gledati. Kar je enimu rečeno, velja za vse. P
6	☐ ⓘ PREG-00-00237 reba imet vile ino grable; je treba dati ino vzeti. Kdur z'lagodjo hodi, se na štirih	konjih	vozi; kdur po malim hodi, daleč pride. Toja glava toj svet. Sta
7	☐ ⓘ PREG-00-00294 trava ne najde. Stavi neumniga na visoko, de z'nogami maha. Kdor more, tudi	konj	mu more. Ne morejo biti i volcje siti, i kozličiči na števju. Kdor s
8	☐ ⓘ PREG-00-00298 i na števju. Kdor sebe koji, naj bolji vert goji. Za vukam tudi kozličiči so siti. Hrani	konja	kakor brata, a jahi ga kakor sovražnika. Kadar ideš k'vuku na
9	☐ ⓘ PREG-00-00333 cih gre pamet doli, gre gori per mladcih. Kdor sam sebe hvali, sam sebe mrazi.	Konji	noj krave imajo vsak svoj stan posebe. Kdor z'gospodo češnj
10	☐ ⓘ PREG-00-00379 a za nekitere svinc pluta. Tuja zemlja vbija človeka. Svojmu jeziku ne daj volje.	Konj	rita, pa ga vender podkujejo. Bog že ve, kateri kozi rog odtrupi
11	☐ ⓘ PREG-00-00554 z prag sunili. Jajce več kot puta ve. Čič ne da nič, delavec je hlebavec. Kjer se	konji	igrajo, osli padajo. Trebuh nima ušes. Kjer merha, tam orli. K
12	☐ ⓘ PREG-00-00633 ha. Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba. Teliček v šolo, tele iz šole. Darovanimu	konju	se ne gleda na zobe. Krivično blago nima teka. Poterpljenje ž
13	☐ ⓘ PREG-00-00663 bolha zine. Vsi za eniga, eden za vse. Ne utone, kdor ima obešen biti. Stariga	konja	ne naučiš jahati. Lahko je s tujim polenam orehe klatiti. Lahko
14	☐ ⓘ PREG-00-00666 ti. Lahko je s tujim polenam orehe klatiti. Lahko je s tujo roko kače loviti. Ako bi	konja	mačka skotila, bi podkovan za peč šel. Vojska vojsko izleže.
15	☐ ⓘ PREG-00-00700 sladka tudi drobtinica. Lačen dober kuhar. Sreberno sedlo še ne naredi dobriga	konja	. Ni vsak kuhar, kateri ima pregrinjalo. Mnogo kuharic, presol
16	☐ ⓘ PREG-00-00751 ɞve vode bregove rijiše. Tibe vode bregove deroje. Če bi ljudje ne merli, če bi se	konji	ne derli, davno bi svet poderli. Pomagaj si, kakor gol v kopri

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 [https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=podarjen konj&attrs=wor](https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=podarjen%20konj&attrs=wor) 📄 ☆

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

🔍 ⓘ

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ⓘ

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

Part of speech

any

samostalnik

glagol

pridevnik

prislov

zaimек

predlog

veznik

Word

konju

✓ A = a ?

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▼

Filter context ⓘ ▼

Text types ? ▼

GO

195.83 per million tokens • 0.02%

Right context

1	☐	ⓘ	PREG-00-00145	» perdeli. Kamen s'kamenom gladi. Leta posodba rada gori-poka. Darovanimu	konju	ni treba na zobe gledat. Svet Gal, bo repo v'jamo degal. Des
2	☐	ⓘ	PREG-00-00184	kola lomi. Vino suši, vol redi. Danas z' batam, jutri z' pasam. Zaston doblenimu	konju	ni treba na sobe gledati. Kar je enimu rečeno, velja za vse. F
3	☐	ⓘ	PREG-00-00633	ha. Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba. Teliček v šolo, tele iz šole. Darovanimu	konju	se ne gleda na zobe. Krivično blago nima teka. Poterpljenje
4	☐	ⓘ	PREG-00-01142	»ti, po zimi in po leti. Vsi hipi niso enaki. Hišnika poznamo po strehi, voznika po	konju	. Kjer žena hlače nosi, si mož kruha prosi. Kdor je h kruhu ro
5	☐	ⓘ	PREG-00-01529	ga; boljše je hranjeno jajce, kot sneden vol. Čast je časti vredna. Darovanemu	konju	ne glej na zobe. Dobra misel pol zdravja. Odkladke so odpac
6	☐	ⓘ	PREG-00-01537	»i. Bog že ve, ktere koz» rep krat». Bog že ve, ktere koz» rog odbije. Lisastemu	konju	se lisa ne zbriše. Kjer žena hlače nose», mož malokdaj dobro
7	☐	ⓘ	PREG-00-02081	ku se vse pripeti. Ptiča spoznaš po perju. Nasvet je vreden zlata. Podarjenemu	konju	ne glej v zobe. Mlada kri mirno ne stoji. Skopost je hči noros
8	☐	ⓘ	PREG-00-02618	»sak si srečo kuje sam. Ti govoriš o volku, volk pa pride iz gozda. Podarjenemu	konju	ne gledamo na zobe. Vsaka velika sreča in vsaka velika nes
9	☐	ⓘ	PREG-00-02748	ivah. Dobra misel, pol zdravja. Do pekla globoko, do neba visoko. Darovanimu	konju	na zobe ne glej. Kogar oko ne vidi, tega serce ne želi. Čas v
10	☐	ⓘ	PREG-00-02841	»aja. Dolga bolezen - smrt; dolga ljubezen - krst. Kdor se ponižuje, bo povišan.	Konju	, ki se ti zastonj daje, ne smeš na zobe gledati. Kdor trka, ter
11	☐	ⓘ	PREG-00-03056	valežnost je plačilo tega sveta. Ako te en ud boli, trpi celo truplo. Podarjenemu	konju	se ne gleda v zobe. Človeku ni dobro samemu biti. Zrno na z
12	☐	ⓘ	PREG-00-03230	»n krivičen krajcar sto drugih požre. Vsaka stvar ima svoje meje. Podarjenemu	konju	pač ne moremo na zobe gledati. Brat brata ne pozna. Previd
13	☐	ⓘ	PREG-00-04757	»ij in Bog ti bo pomagal. Človek človeku Bog, človek človeku vrag. Darovanemu	konju	ne glej na zobe. Človek se ne izuči, dokler živi. Človek sam,
14	☐	ⓘ	PREG-00-04844	moč brzo obnemaga. Bučelica je majhen ptiček, pa presladek nje sad. Brzemu	konju	ni treba ostroge. Ako hiša pogori, dolg na vrat leti. Brez zdra
15	☐	ⓘ	PREG-00-05035	koči. Lepa je slepa. Lenoba je vseh grdob grdoba. Lenoba gnusoba. Lisastemu	konju	lise ne izbrišeš. Lesen črv mora neprenehoma škrabati, če h
16	☐	ⓘ	PREG-00-05768	na voda več brega udere, nego deroča. Počasi tudi daleč prideš. Podarjenemu	konju	ne glej na zobe. Pijancu se seneni voz ogne. Pijanec ima po

Iskanje po frazi, besedni zvezi (delu pregovora)

Del pregovora: **podarjenemu konju**

Iščemo lahko dve zaporedni sestavini pregovora.

Ob tem se ravnamo po občutku (po lastni frazeološki kompetenci), kaj je v pregovoru stalno, vendar to rezultate iskanja lahko močno omeji.

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 [https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=podarjen konj&attrs=wor](https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=lemma&keyword=podarjen%20konj&attrs=wor) 📄 ☆

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ⓘ

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

Phrase

podarjenemu konju

✓ A = a ?

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▼

Filter context ⓘ ▼

Text types ? ▼

GO

lemma podarjen konj • 0

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=phrase&keyword=podarjenemu konju&attr

📄 ☆

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

phrase podarjenemu konju • 7

20.16 per million tokens • 0.002% ⓘ

🔍 ⬇️ 👁️ 📄 ✂️ ⚙️ ⚖️ 📄 ⚙️ ⋮

☐ Details

Left context

KWIC

Right context

1 ☐ ⓘ PREG-00-02081 ru človeku se vse pripeti. Ptiča spoznaš po perju. Nasvet je vreden zlata. Podarjenemu konju ne glej v zobe. Mlada kri mirno ne stoji. Skopost je hči

2 ☐ ⓘ PREG-00-02618 amet. Vsak si srečo kuje sam. Ti govoriš o volku, volk pa pride iz gozda. Podarjenemu konju ne gledamo na zobe. Vsaka velika sreča in vsaka velik

3 ☐ ⓘ PREG-00-03056 ila. Nehvaležnost je plačilo tega sveta. Ako te en ud boli, trpi celo truplo. Podarjenemu konju se ne gleda v zobe. Človeku ni dobro samemu biti. Zrn

4 ☐ ⓘ PREG-00-03230 a hvali. En krivičen krajcar sto drugih požre. Vsaka stvar ima svoje meje. Podarjenemu konju pač ne moremo na zobe gledati. Brat brata ne pozna. F

5 ☐ ⓘ PREG-00-05768 l. Počasna voda več brega udere, nego deroča. Počasi tudi daleč prideš. Podarjenemu konju ne glej na zobe. Pijancu se seneni voz ogne. Pijanec in

6 ☐ ⓘ PREG-00-06752 l. Ena mati lahko preživi deset otrok, deset otrok pa ne more ene matere. Podarjenemu konju se ne gleda na zobe. Na božič vetrovno, ob letu bo sac

7 ☐ ⓘ PREG-00-14108 ke ni doma, miši plešejo. Vsi cvetovi prihodnosti so v semenu sedanjosti. Podarjenemu konju se ne gleda pod zobe. Več imaš, več veljaš. Božič na t

Iskanje po kombinaciji sestavin

Dve besedi, ki nastopata kot sestavini pregovora: **konj**, **gledati**

Iščemo z lemama dveh sestavin pregovora (ne le *konju* in *glej*, temveč npr. tudi *konjem*, *gledamo* ...), ki ju zapišemo s pomočjo CQL-a (prikaz na naslednji prosojnici). Med njima dopustimo npr. od 0 do 5 mest (drugih sestavin): **[lemma="konj"][]{0,5}[lemma="gledati"]**

S tem iskanjem najdemo npr. *Šenkanemu konju se ne gleda zob*.

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

ADVANCED

ABOUT

Query type

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

CQL

```
[lemma="konj"][]{0,5}[lemma="gledati"]
```

Insert

[]

 $\{\}$

<>

11 11

&

/

1

2

#

TAGS

CQL BUILDER

Default attribute ?

lemma

Subcorpus

none (the whole co ... ▼

Filter context

Text types ? ▾

GO

CQL [lemma="podarjen"][]{1,5}[lemma="konj"] • 0

[CQL manual](#)

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 <https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=cql&keyword=podarjen konj&attrs=word&> 📄 ⭐

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

CQL [lemma="konj"][]{0,5}[lemma="gledati"] • 30
86.4 per million tokens • 0.0086%

🔍 ⬇️ 👁️ 📄 ✂️ ⚖️ ⚖️ GD EX 📄 ⋮

☐ Details

Left context

KWIC

Right context

1

☐ ⓘ

PREG-00-00145 n s'kamenom gladi. Leta posodba rada gori-poka. Darovanimu

konju ni treba na zobe gledat

. Svet Gal, bo repo v'jamo degal. Desetnica ni

2

☐ ⓘ

PREG-00-00184 uši, vol redi. Danas z' batam, jutri z' pasam. Zaston doblenimu

konju ni treba na sobe gledati

. Kar je enimu rečeno, velja za vse. Po dežju p

3

☐ ⓘ

PREG-00-00633 reb, Martin iz Zagreba. Teliček v šolo, tele iz šole. Darovanimu

konju se ne gleda

na zobe. Krivično blago nima teka. Poterpljenj

4

☐ ⓘ

PREG-00-01529 injeno jajce, kot sneden vol. Čast je časti vredna. Darovanemu

konju ne glej

na zobe. Dobra misel pol zdravja. Odkladke s

5

☐ ⓘ

PREG-00-02081 . Ptiča spoznaš po perju. Nasvet je vreden zlata. Podarjenemu

konju ne glej

v zobe. Mlada kri mirno ne stoji. Skopost je hč

6

☐ ⓘ

PREG-00-02618 a sam. Ti govoriš o volku, volk pa pride iz gozda. Podarjenemu

konju ne gledamo

na zobe. Vsaka velika sreča in vsaka velika n

7

☐ ⓘ

PREG-00-02748 el, pol zdravja. Do pekla globoko, do neba visoko. Darovanimu

konju na zobe ne glej

. Kogar oko ne vidi, tega serce ne želi. Čas vs

8

☐ ⓘ

PREG-00-03056 čilo tega sveta. Ako te en ud boli, trpi celo truplo. Podarjenemu

konju se ne gleda

v zobe. Človeku ni dobro samemu biti. Zrno n

9

☐ ⓘ

PREG-00-03230 ar sto drugih požre. Vsaka stvar ima svoje meje. Podarjenemu

konju pač ne moremo na zobe gledati

. Brat brata ne pozna. Previdnost je božja mas

10

☐ ⓘ

PREG-00-04757 magal. Človek človeku Bog, človek človeku vrag. Darovanemu

konju ne glej

na zobe. Človek se ne izučí, dokler živi. Člove

11

☐ ⓘ

PREG-00-05017 va črna, mleko belo. Ko stari hrast pade, zruši dostikrat mlade.

Konj žejen motne vode ne gleda

. Konj za sto zlatov tudi crkne. Komur žena hla

12

☐ ⓘ

PREG-00-05768 ga udere, nego deroča. Počasi tudi daleč prideš. Podarjenemu

konju ne glej

na zobe. Pijancu se seneni voz ognje. Pijanec

13

☐ ⓘ

PREG-00-06752 deset otrok, deset otrok pa ne more ene matere. Podarjenemu

konju se ne gleda

na zobe. Na božič vetrovno, ob letu bo sadja p

14

☐ ⓘ

PREG-00-11407 akelj» drži, je prav toliko kriv kakor oni, ki ga polni. Šenkanemu

konju se ne gleda

na zobe. Sadje je les, če ni kruha vmes. Ženi

15

☐ ⓘ

PREG-00-12389 a po ušesih in nosu, sodi ga po njegovem razumu. Šenkanemu

konju ne glej

na zobe. Nazadnje bomo vendar rekli, najboljš

16

☐ ⓘ

PREG-00-12820 , potem pa s psam. Česar ni, še vojska ne vzame. Šenkanemu

konju se ne gleda

v zobe. Če b' faušija gorela, ne b' blo treba no

Iskanje po kombinaciji sestavin

Ob tem iskanju se še vedno ravnamo po občutku (po lastni frazeološki kompetenci), kaj je v pregovoru stalno (sestavini *konj* in *gledati*). Po tem iskalnem pogoju se nam na primer izmuzne oblika *Ni šenkanemu konju špegat na zobe*. Pozorni moramo biti tudi na vrstni red sestavin, saj bi potencialno lahko obstajale tudi skladenjske variante, v katerih bi se beseda *gledati* pojavila pred besedo *konj*.

Zato je koristno uporabiti tudi iskalne pogoje z drugimi sestavinami (npr. *konj* in *zob* ali *gledati* in *konj*) ali drugimi zaporedji sestavin.

Če bi z iskanjem po lemah vendarle našli preveč pregovorov (npr. pri lemah *mačka* in *miš*, ki sta sestavini mnogih pregovorov), bi eno od sestavin iskali le v eni obliki (npr. *mačke*). Upoštevati bi bilo treba še, da živali nastopata z drugimi označevalci, ki so v različni meri prisotni v paremiologiji, nekateri pogosto (*maček* in *mačka*), drugi obrobno ali pa sploh ne (*mačkon*, *muca*, *muc*, *mačkica*, *mačica*).

Concordance | Sketch Engine

← → ↺ 🏠

https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=cql&keyword=[lemma%3Dmačka]8

📄 120% ☆

📧

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

?

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ⓘ

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

CQL

[lemma="mačka"][]{1,5}[lemma="miš"]|

Insert

[]

{ }

< >

" "

&

\

|

~

#

TAGS

CQL BUILDER

Default attribute ?

lemma ▼

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▼

Filter context ⓘ ▼

Text types ? ▼

GO

CQL 1: Complex cor...

an introduction to corpus language

SKETCH ENGINE

www.sketchengine.eu

CQL manual

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 [https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=cql&keyword=\[lemma%3Dmačka\]&attrs=word&](https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=cql&keyword=[lemma%3Dmačka]&attrs=word&) ⭐

📧 ABP 🟢

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

ⓘ

CQL [lemma="mačka"][] {1,5} [lemma="miš"] • 61

175.67 per million tokens • 0.018% ⓘ

🔍 ⬇️ 👁️ 📄 ✂️ ⚙️ ⚖️ GD EX 📑 🔗 🇮🇹 KWIC

☐ Details

Left context

KWIC

Right context

1

☐ ⓘ PREG-00-00032

u mele. Kar far perheka, ne ima teka. Buži nekai, kaker nikai. Kar

mačka rodi, radu miši

lovi. Štimaneiši so novine, kaker starine. Bug že vie, kirei koz

2

☐ ⓘ PREG-00-00116

Hudič suojo Kapelico pertiska. Soua nigdar kraigula ne rodi. Kar

mačka rodi, radu miši

loui. Modrust se napihuje, mogočnost druge sašpotuje. Aku s

3

☐ ⓘ PREG-00-00164

o skolam. Vamp kazi konja. Kupieni rezavic ima terdno roko. Kar

mačka rodi, to miši

lovi. Kako všino drevo, taki sad. Kdor tiče lovi, ne sme s' paliz

4

☐ ⓘ PREG-00-00220

je. Kadar smert do tebe dostegne, vse od tebe proč odtegne. Kar

mačka rodi, rado miši

lovi. Če je večje, večje nič je. Kdor s' velikim sačne malo pober

5

☐ ⓘ PREG-00-00722

Kdor pred pride, prej melje. Kdor noče slišati, mora čuti. Kadar ni

mačke doma, so miši

dobre volje. Siti miši je moka grenka. Juternji čas zlati čas. Ba

6

☐ ⓘ PREG-00-01376

Kjer nič ni, še cesar pravico izgubi. Kakršna mati, taka hči. Kadar

mačke ni doma, miši

plešejo. Kamor je šel bik, naj gre še štrik. Kakor si si postlal, t

7

☐ ⓘ PREG-00-01454

ni dobro račun sturiti. Kdor visoko leta, se nizko vsede. Kadar nej

mačke doma, so miši

dobre vole. Kadar nej mačke doma, miši ohcet imajo. Iz majh

8

☐ ⓘ PREG-00-01455

zko vsede. Kadar nej mačke doma, so miši dobre vole. Kadar nej

mačke doma, miši

ohcet imajo. Iz majhine iskre dostikrat velik ogenj vstane. Ne

9

☐ ⓘ PREG-00-01487

nora v petah imet. Kdor v soko leta, se nizko usede. Kadar ne

mačke doma, so miše

dobre volje. Kdor na zadnje pride, dobi kosti, kdor prepozno p

10

☐ ⓘ PREG-00-01680

druge cepe cepi v mladosti za stare zobe! Gorje mu, pri komer se

mačka in miši

bratijo! Lastovka obletuje streho, pod katero je zidala gnezdo

11

☐ ⓘ PREG-00-01801

Z eno lepo besedo včasih več dosežeš ko z desetimi govori. Kar

mačka rodi, vse miši

lovi. En krivični dinar deset pravičnih sne. En cvet ne naredi p

12

☐ ⓘ PREG-00-02006

o boš znal, več boš veljal. Kadar je leto sušno, je tudi mušno. Če

mačke ni doma, miši

plešejo. Kogar kruh se je, tega hvala se poje. Govoriti je srebr

13

☐ ⓘ PREG-00-02359

kdor hoče koristiti drugim! Dobrota sirota. Mlada kri rada nori. Ker

mačke ni, so miši

dobre volje. Najljubšega gosta - dva dana dosta. Vsak si sam

14

☐ ⓘ PREG-00-02826

o nima kosti! Ni potoka brez vode, ni poroke brez žene. Kadar ni

mačke doma, imajo miši

ples. Česar je polno srce, usta rada govore. V lepem telesu b

15

☐ ⓘ PREG-00-03497

go prazne jasli. Dva psa ne moreta mirno glodati na eni kosti. Če

mačka ni doma, igrajo miši

kolo. Slabi časi nikdar ne vprašajo, kdaj naj pridejo. Človek sr

16

☐ ⓘ PREG-00-04588

kosti, ali more bosti. Goni konja čez most, če sili pod most. Kadar

mačke ni doma, imajo miši

gosti. Kadar mačke ni doma, gospodarijo miši. Kadarkoli je sr

17

☐ ⓘ PREG-00-04589

t, če sili pod most. Kadar mačke ni doma, imajo miši gosti. Kadar

mačke ni doma, gospodarijo miši

. Kadarkoli je smrt ustrelila, še nikdar ni zgrešila. Kadar je pes

18

☐ ⓘ PREG-00-04808

ratu, vsi ne odmeri. Če ne moreš pomagati, vsi ne zaviri. Če

mačke ni doma, imajo miši

ples. Če lišice čez led beži, tudi ljudi drži. Če krasa veliko v

[Pomen](#)[Stalne zveze](#)[Frazeologija](#)[Izgovor in oblike](#)[Normativnost](#)[Besedotvorje](#)[Etimologija](#)

Ko mačke ni doma, miši plešejo.

Kadar mačke ni doma, miši plešejo.

Če mačke ni doma, miši plešejo.

izraža, da se ob odsotnosti avtoritete dogajajo stvari, ki jih ta ne bi dopustila

Kaže, da nadzornikov ne vodi interes lastnikov, temveč zaposlenih. Vse v skladu s pregovorom:

»**Ko mačke ni doma, miši plešejo.**«

Ko mački stopiš na rep, zacvili.

Če mački stopiš na rep, zacvili.

Če mački stopiš na rep, zamijavka.

Če mačku stopiš na rep, zacvili.

izraža, da buren odziv na kritiko kaže, da je bila kritika upravičena; opisuje situacijo, ko se kdo burno odzove na dejanje ali izjavo, zlasti ob omembi, izpostavljanju njegovih pomanjkljivosti, napak, slabosti

Ko mački stopiš na rep, zacvili, pravi pregovor, zato ni bil presenetljiv samo spisec dolžnikov, temveč tudi reakcija slovenske davčne uprave.

Čeprav bo imela nasprotna stran povsem prav, vas bodo njene kritične besede prizadele. To bo le potrdilo pregovor, da **če mački stopiš na rep, zacvili**.

Korpusne raziskave variantnosti pregovorov, vključenih v klasični SSKJ

Postopki korpusnega preverjanja variant pregovorov in sorodnih paremioloških izrazov so bili že podrobno predstavljeni (Meterc 2017, Meterc 2019): ustvarjamo **iskalne metode, s katerimi lahko preverimo širok nabor oblik oziroma potencialnih variant**. Med iskanjem sestavinskih variant moramo biti pozorni tudi na skladijske in obratno. Zelo plodno je upoštevanje paremioloških vzorcev (Đurčo 2014, Meterc 2017). Najbolj učinkovito je kombinirati različne iskalne metode in ob iskanju upoštevati anketne izsledke.

S korpusno analizo smo ugotovili, da kar **tretjina od 300 v optimum vključenih paremij v SSKJ-ju ni predstavljena z najbolj relevantno obliko** in ji je treba dopisati varianto, ki danes prevladuje v rabi (Meterc 2017).

Bolj natančno so – prav s pomočjo korpusnih analiz – pregovori in njihove variante prikazani v **eSSKJ-ju** (tretja izdaja SSKJ) in **Slovarju pregovorov in sorodnih paremioloških izrazov**.

Trenutno je v rastočem *Slovarju pregovorov in sorodnih paremioloških izrazov* (2020-) **400 iztočnic, in izmed njih 294 pregovorov, od tega jih samo 41 nima nobene variante**. Pri določanju oz. preverjanju variant uporabljamo zlasti korpus Metafida, upoštevamo pa:

1. oblike pregovorov v starejših slovarjih in zbirkah (posebno mesto ime najobsežnejša izmed njih – **zbirka *Pregovori***);
2. oblike, ki so jih navedli anketiranci v dveh obsežnih **spletnih anketah**;
3. Oblike, ki jih sproti najdemo in preverjamo **v korpusih** s podobnimi iskalnimi pogoji oz. kombinacijami iskalnih pogojev, kot smo jih lahko delno predstavili v delavnici.

Samostojni izpis sestavka

Ko mačke ni doma, miši plešejo.

VRSTA IZRAZA

pregovor

POMEN

izraža, da se ob odsotnosti avtoritete dogajajo stvari, ki jih ta ne bi dopustila

VARIANTNOST

Ko mačke ni doma, miši plešejo.

[PRIKAŽI VSE](#)

ZGLEDI

Kaže, da nadzornikov ne vodi interes lastnikov, temveč zaposlenih. Vse v skladu s pregovorom: **Ko mačke ni doma, miši plešejo.**

Po pregovoru **kadar mačke ni doma, miši plešejo** se, kot kaže, ravnaajo dolgoprstneži, saj so imeli policisti tudi tokrat opraviti z njimi.

Če je prisila edini motivator zaposlenih, potem gotovo velja, da **ko mačke ni doma, miške plešejo** in da delodajalec zaposlenega težko tako malo plača, kakor lahko zaposleni malo naredi.

[Kopiraj sestavek](#)

Slovar pregovorov in
paremioloških izrazov

POMEN

izraža, da se ob odsotnosti avtoritete dogajajo stvari, ki jih ta ne bi dopustila

VARIANTNOST

Ko mačke ni doma, miši plešejo.

[PRIKAŽI VSE](#)

Kadar mačke ni doma, miši plešejo.

Kadar mačke ni doma, miške plešejo.

Kadar mačke ni, miši plešejo.

Če mačke ni doma, miši plešejo.

Kjer ni mačke, miši plešejo.

ZGLEDI

Kaže, da nadzornikov ne vodi interes lastnikov, temveč zaposlenih. Vse v skladu s pregovorom: **Ko mačke ni doma, miši plešejo.**

Po pregovoru **kadar mačke ni doma, miši plešejo** se, kot kaže, ravnajo dolgoprstneži, saj so imeli

[Slovar pregovoro
paremiološki](#)

POMEN

izraža, da se ob odsotnosti avtoritete dogajajo stvari, ki jih ta ne bi dopustila

VARIANTNOST

[PRIKAŽI VSE](#)

Ko mačke ni doma, miši plešejo.

Ko mačke ni doma, miške plešejo.

Kadar mačke ni doma, miške plešejo.

ZGLEDI

Kaže, da nadzornikov ne vodi interes lastnikov, temveč zaposlenih. Vse v skladu s pregovorom: **Ko mačke ni doma, miši plešejo.**

Po pregovoru **kadar mačke ni doma, miši plešejo** se, kot kaže, ravnajo dolgoprstneži, saj so imeli policisti tudi tokrat opraviti z njimi.

Če je prisila edini motivator zaposlenih, potem gotovo velja, da **ko mačke ni doma, miške plešejo** in da delodajalec zaposlenega težko tako malo plača, kakor lahko zaposleni malo naredi.

Iskanje po pogostem zgradbenem vzorcu pregovorov

Uporabljeni vzorci:

Brez X ni Y

Iskalni pogoj v CQL-u: [word="Brez"][tag="S.*"][word="ni"][tag="S.*"]

Kdor X (glagol), ta Y (glagol)

Iskalni pogoj v CQL-u: [word="Kdor"][tag="G.*"][] {0,1} [tag="G.*"]

Kdor X, ta (tudi) Y

Iskalni pogoj v CQL-u: [word="Kdor"][] {1,4} [word="ta"]

Kakršen X, takšen Y

Iskalni pogoj v CQL-u: [lemma="kakrašen"][] {1,4} [lemma="takšen"]

Concordance | Sketch Engine

+

← → ↺ 🏠

🔒 <https://www.clarin.si/ske/#concordance?corpname=pregovori&tab=advanced&queryselector=cql&keyword=podarjen konj&attrs=word&v> 📄 ⭐

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

🔍 ⓘ

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ⓘ

simple

lemma

phrase

word

character

CQL

CQL

[word="Brez"][tag="S.*"][word="ni"][tag="S.*"]

Insert

[] { } < > " ' & \ | ~ #

TAGS

CQL BUILDER

🔧

Default attribute ?

lemma ▼

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▼

Filter context ⓘ ▼

Text types ? ▼

GO

CQL 1: Complex cor...

an introduction to corpus language

🎬

SKETCH ENGINE

www.sketchengine.eu

CQL manual 📄

CQL [word="Brez"][tag="S.*"][word="ni"][tag="S.*2"] • 0

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

138.23 per million tokens • 0.014%

[Details](#)

Left context

KWIC

Right context

1			PREG-00-00691	iršno gnjezdo, taka ptica. Kjer ni videti, ni vzeti. Kjer nič ni, tudi cesar nič ne dobi.	Brez boja ni zmage	. Vsak berač hvali svojo mavho. Kjer ni tožnika, ni sodnika.
2			PREG-00-00839	etnost, požiravka vseh čednosti. Ni učitelja nad potrebo, uči potreba iskat' hleba.	Brez potu ni medu	. Kdor siromakom daruje, Bogu posojuje. Kakor si postelji.
3			PREG-00-01217	o padeta. Besede mičejo, zgledi vlečejo. Bog daj norcem pamet, meni pa denar.	Brez setve ni žetve	. Boljše prihranjeno jajce kot sneden vol. Bedak zna več v
4			PREG-00-01225	se še čevelj ne obuje. Bolje zlepa kakor zgrda. Bolje slabo sedeti kot dobro stati.	Brez tožnika ni sodnika	. Bog ne plačuje vsako soboto. Boljše malo kot nič. Boljše
5			PREG-00-01672	ega dela, potem bo nedelja vesela. Kdor sebe ne spoštuje, sebe v skledo pljuje.	Brez muke ni moke	. Kjer je senca, mora biti tudi sonce. Žganje pogubi jih ve
6			PREG-00-01975	o ob svojem času. Tuja šega domače zbega. Živeti je težko, a tudi umreti ni lažje.	Brez truda ni kruha	. Več znaš, več veljaš. Molčati ni nobena umetnost, pa je
7			PREG-00-02228	o nič. Zarečenega kruha se več poje kot zapečenega. Dolga ušesa kratka pamet.	Brez dela ni jela	, čič ne da nič. Kdor kaj zna, ne strada kruha. Kakor si je
8			PREG-00-03429	. Dolgi lasje - kratka pamet. Kjer ni prave roke, tudi zaupanja ni. Starost je sirota.	Brez grehov ni zveličanja	. Vse o svojem času. Še lonci na polici se razpro, pa se lj
9			PREG-00-03514	i. Če se nevesta joka, imajo krave več mleka. V sili je pes česen, hudič pa muhe.	Brez kruha ni napuha	, brez peze pa jeze ne. Mladost pa gleda zmerom z obem
10			PREG-00-04846	o sladek nje sad. Brzemu konju ni treba ostroge. Ako hiša pogori, dolg na vrat leti.	Brez zdravja ni bogastva	. Brez zaima ni naprave. Brez vinarja ni goldinarja. Brez u
11			PREG-00-04847	onju ni treba ostroge. Ako hiša pogori, dolg na vrat leti. Brez zdravja ni bogastva.	Brez zaima ni naprave	. Brez vinarja ni goldinarja. Brez uzde strast, gotova prop
12			PREG-00-04848	o hiša pogori, dolg na vrat leti. Brez zdravja ni bogastva. Brez zaima ni naprave.	Brez vinarja ni goldinarja	. Brez uzde strast, gotova propast. Brez starca ni udarca.
13			PREG-00-04850	ez zaima ni naprave. Brez vinarja ni goldinarja. Brez uzde strast, gotova propast.	Brez starca ni udarca	. Brez skrivalca ni kralca. Brez mandranja ne zleze tkalcu
14			PREG-00-04854	idranja ne zleze tkalcu platno na brdo. Brez jednega človeka bode lahko semenj.	Brez gnoja ni prosa	. Brez kvasa kruh ne izhaja. Brez denarja do solarja, brez
15			PREG-00-07830	ljeta. Bolje, da ti zavidajo, kakor da te žalijo. Bolje je svoje jajce kakor tuja kokoš.	Brez skrivalca ni tatu	. Jalno pridobljeno ne pride na drugo koleno. Krivično prid
16			PREG-00-08024	aga brat, je močnejši kot grad. Breg brega ne more srečati, a ljudje se srečavajo.	Brez tata ni obešanja	. Če je med dvema, je med njima; če je med tremi, je med
17			PREG-00-09140	lje je lačnemu zaspati kot dolžnemu vstati. Bolje je suha skorja kot prazen lonec.	Brez krompirja ni kosila	. Brez kruha in suknje ne hodi v planine. Če bi bil hleb - z
18			PREG-00-09660	ko se peče debela pura. Boba se najej in gora se te boji. Brez muje se ne obuje.	Brez obljube ni kupčije	. Brez starih volov ni jarma. Človek ne živi, da bi jedel, an
19			PREG-00-10947	e gre zvečer sonce za oblake, je drugi dan dež. Kdor dolgo leži, kruha vreden ni.	Brez muke ni kruha	. Kakšen je les, takšen je klin, kakšen je oče, takšen je si

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ?

simple
lemma
phrase
word
character

CQL

CQL

[word="Kdor"] [tag="G.*"] [{0,1} [tag="G.*"]

Insert

[]

{}

<>

""

&

\

|

~

#

TAGS

CQL BUILDER

Default attribute ?

lemma

Subcorpus ?

none (the whole co ...

Filter context ?

Text types ?

GO

CQL manual

Nothing found

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

CQL [word="Kdor"][tag="G.*"][] {0,1} [tag="G.*"] • 274

789.08 per million tokens • 0.079%

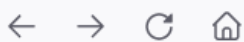
[Details](#)

Left context

KWIC

Right context

1	☐		PREG-00-00177	učil. Ko bi konja mačka skotila, bi podkovan za peč mel. Ker ni tožnika, ni sodnika.	Kdor noče slišati	, mora čutiti. Kakoršen žvenk, takošen glas. Kir ne vaga, je bre.
2	☐		PREG-00-00208	moli, kader se ga v'pesti vdobi, se ga s'palco gosti. Kdor zamudi, s'ko stmi se gosti.	Kdor je jači	, ta tlači. Kedor kupi, lupi. Stara roba, novi dnar. Koder sonce te
3	☐		PREG-00-00216	ēče od Boga. Kdor kaže k'zlo, gre po zlo. Če ga ljudje neobmilvajo, ga Bog pomilva.	Kdor kupi, lupi	. Stara baba cucinja; kožo ima 'z usinja. Želodec nemore vživat
4	☐		PREG-00-00306	mu delo stoji. Bolji je dober glas, kakor zlati pas. Kdor hoče častno, ne more lasno.	Kdor čaka, dočaka	. Kdor čaka, pričaka. Kdor kesno vstaja, mu delo zastaja. Kdor
5	☐		PREG-00-00307	ē dober glas, kakor zlati pas. Kdor hoče častno, ne more lasno. Kdor čaka, dočaka.	Kdor čaka, pričaka	. Kdor kesno vstaja, mu delo zastaja. Kdor zgodaj vstane, mu k
6	☐		PREG-00-00338	škodna mačka sturi dobro ali skerbno gospodinjo. Kakoršna gospodinja, taka dekla.	<u>Kdor prosi, nosi</u>	. Bela glava modra misel. Sivi lasi modra glava. Mačka sala ne
7	☐		PREG-00-00434	ji obrni hitro pleče. Kolikor glav, toliko misel. En krivičen vinar deset pravičnih uje.	Kdor hoče iti	na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj. Kdor visoko leta, se nizko
8	☐		PREG-00-00615	po vervi zapravljeno. Kdor visoko leti, nizko pade. Kdor visoko leti, se nizko usede.	Kdor je jačji	, ta tlači. Vsaki pometaj pred svojim pragam. Nesreča nikoli ne
9	☐		PREG-00-00712	eg. Počasi se dalječ pride. Čuk sova glavana pravi. Kakoršno življenje, taka smert.	Kdor moliti ne zna	, naj se na morje poda. Ljubezen je slepa. Na čijem vozičku se
10	☐		PREG-00-00721	ondi ne večerja. Laži je plitko dno. Laž ima kratke noge. Kdor pred pride, prej melje.	Kdor noče slišati	, mora čuti. Kadar ni mačke doma, so miši dobre volje. Siti miši
11	☐		PREG-00-00985	brez Boga. Človek uganja, Bog ugoni. Nesreča ni nikoli ugnana. Volk volka ne uje.	Kdor meče izdira	, od njih umira. Volk ovco, povodenj most unese. Več velja ura
12	☐		PREG-00-01030	Gorico, deni kola pod klonico. Klupa se klupe drži. Vsaka buča za svoj kocen drži.	Kdor hoče biti	konjar, mora biti rojen kohar. Velik kokodajc, pa malo jajc. Če in
13	☐		PREG-00-01368	doma tiči, se malo nauči. Kakršen pozdrav, takšen odzdrav. Ljudski glas, božji glas.	Kdor išče, najde	. Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri. Kakršna ptica, taka
14	☐		PREG-00-01388	ne uje. Kjer nič ni, tudi vojska ne vzame. Kdor se v petek smeje, se v nedeljo joka.	Kdor riskira, profitira	. Kakršen oče, takšen sin. Kjer se prepirata dva, tretji dobiček in
15	☐		PREG-00-01407	da se učisti, ko tri kamne preteče. Osel gre samo enkrat na led. Nikoli ni prepozno.	Kdor hoče it	na Dunej, more pustiti trebuh zvunej. Koraža vela. Kar svet ima
16	☐		PREG-00-01461	ladosti ne bodeš nič perdobil, boš na konci svojih dni v' siromaštvi ino revšini živel.	Kdor ve govoriti	, ve veliko; pak kdor ve molčati, ve več. Dostikrat je enimu žal,
17	☐		PREG-00-01501	lori, veliko ve, alē veliko laže. En krivičen vinar deset pravičnih uje. Sērčnost velja.	Kdor hoče itē	na Dunaj, mora pustitē trebēh zunaj. Lēžnjivēc ne sme bitē poz
18	☐		PREG-00-01525	mērzlo, le netē les. Rahla beseda zlobnost utolažē. Muha, ktera perleti, hujšē pičē.	Kdor jezēk ima	, vē Rim zna. Krēvično blago nema teka. Boljšē je dēržē ga, ko
19	☐		PREG-00-01626	vale vreden, človek pa pohvale. Kdor ne spoštuje starih, se mu ne bo dobro godilo.	Kdor ni dalje prišel	ko do korita, temu je vsaka mlaka morje. Vsaka ptica rada leti t
20	☐		PREG-00-01821	ili ne manika čebel. Kdor brate izde, je največji plačinec. Lepuh sam sobi čes krade.	Kdor dala, zapluči	plačilo. Slah glas ima peruti, dober pa kempj laze. Laž nima pr

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov)

BASIC

ADVANCED

ABOUT

Query type ?

simple
lemma
phrase
word
character
CQL

CQL

`[word="kdor"][] {1,4} [word="ta"]`

Insert

[]

{ }

< >

"

&

\

|

~

#

TAGS

CQL BUILDER

Default attribute ?

lemma

Subcorpus ?

none (the whole co ...

Filter context ?

Text types ?

GO

CQL `[word="Brez"] [tag="S.*"] [word="ni"] [tag="S.*2"]` • 0

• 0%

CQL manual

	Details	Left context	KWIC	Right context
1	ⓘ PREG-00-00208 i, kader se ga v'pesti vdobi, se ga s'palco gosti. Kdor zamudi, s'ko stmi se gosti.		Kdor je jači, ta	tlači. Kedor kupi, lupi. Stara roba, novi dnar. Koder sonce t
2	ⓘ PREG-00-00344 ra glava. Mačka sala ne gleda. Mačka neče sala. Žena ino pukža se ne posodi.		Kdor dela, ta	jej. Kamor ti pamet kaže, kje pojdi. U'malni se vse svej. U'm
3	ⓘ PREG-00-00615 vervi zapravljeno. Kdor visoko leti, nizko pade. Kdor visoko leti, se nizko usede.		Kdor je jačji, ta	tlači. Vsaki pometaj pred svojim pragam. Nesreča nikoli ne
4	ⓘ PREG-00-00618 or je jačji, ta tlači. Vsaki pometaj pred svojim pragam. Nesreča nikoli ne počiva.		Kdor resnico gode, ta	jo dobi z lokam po glavi. Pravo reci, pa gledaj ter uteci. Res
5	ⓘ PREG-00-02099 za njo pete brusi. Česar oko ne vidi, tega srce ne poželi. Kar si skuhal, to pojej.		Kdor le doma tiči, ta	se malo nauči. Nihče ni brez napak. Nič ni tako skrito, da n
6	ⓘ PREG-00-02118 a svoj prav. Smrt vse omaja, nje kosa kosi od kraja. Človek se zmeraj kaj nauči.		Kdor seje, ta	žanje. Jamrovcu vzemi in bahaču daj. Kdor graja, misli kup
7	ⓘ PREG-00-02200 tem svetu. Zob za zob. Človek ne poje tako vroče kaše, kakor mu je zakuhana.		Kdor dolguje, ta	boluje. Svet je ustvarjen vsem očem. Uho postave sliši sko
8	ⓘ PREG-00-02329 ma srečo v ljubezni. Koder leze polž, ostanejo sline. Kjer sence ni, tudi grma ni.		Kdor je božji, ta	je sit. Jutranji dež pa starih bab ples ne trpi dolgo. Kogar p
9	ⓘ PREG-00-02400 rt ne izbira. Naglica ni nikjer dobra. Kar je, to je. Žena gospodar, pa volk mesar.		Kdor nikdar ne vozi, ta	nikdar ne zvrne. Kdor veliko premišljuje, malo stori. Kdor se
10	ⓘ PREG-00-02415 o vino nimata nikdar previsoke cene. Ni rože brez trnja, ne sreče brez nesreče.		Kdor se povzdiguje, ta	bo ponižan. Slama se hitro vname. Kdor staršev ne uboga,
11	ⓘ PREG-00-02699 obviseti pod nebom. Kdor nič ne tvega, nič ne dosega. Nič ni skrito, vse je očito.		Kdor smrti ubeži, ta	nanovo zaživi. Izgovor je dober, pa če ga mačka na repu p
12	ⓘ PREG-00-02704 ja mačka na repu prinese. V dvoje je vse lepše. Kmet je zasadil, kmet bo sekal!		Kdor prej, ta	prej! Prej pride, prej melje. Kjer pri kmetu kava po kuhinji d
13	ⓘ PREG-00-03266 rav pride. Podpira mož en vogal hiše, žena pa tri. Za malo soldov malo muzike!		Kdor išče, ta	najde. Kar je na srcu, je na jeziku. Vsak je kralj na svojem.
14	ⓘ PREG-00-03302 ir se človek ženi, je za vse slep. Čim prej končamo, tem boljše. Denar stori vse.		Kdor je dolgove naredil, ta	naj jih plača. Izjeme potrjujejo pravilo. Tretjič gre rado. V tre
15	ⓘ PREG-00-03417 epo vreme se ne zameri nikomur nikoli. Prepovedan sad diši in tekne vse bolje.		Kdor le predolgo čaka, ta	zamudi pravi trenutek. Dobro blago pride brez mešetarja v
16	ⓘ PREG-00-03480 boljši drobec sreče nego cel koš znanja in vede. Kakor si kdo postelje, tako spi!		Kdor išče, ta	najde, kdor trka, temu odpro. Mladost, norost! Beseda bes
17	ⓘ PREG-00-03730 s trati, prazno slamo mlati. Tam, kder glad mori lenuha, najde pridni dosti kruha.		Kdor štimano glavo nosi, ta	po svetu slabo vozi. Kdor se rad z lažjo baha, se mu vohat
18	ⓘ PREG-00-04257 sebi brado ustvaril. Kdor s tujim denarjem hišo zida, kamenje na svoj grob nosi.		Kdor maže, ta	vozi. Mladost je pa slepa. V vsaki luknji tudi ni rak. Napake
19	ⓘ PREG-00-05155 ašiče redi, lakote se ne boji. Kdor za tujo volno hodi, sam ostrižen domov pride.		Kdor za smolo prime, ta	se osmoli. Kdor zamudi, naj gloda kosti. Kdor za tuje prime
20	ⓘ PREG-00-05246 r se vedno priduša, temu vest shujša. Kdor svoje zameta, tudi tujega ni vreden.		Kdor se uči, ta	zna. Kdor se preveč poniža, tega pohodijo. Kdor se s celim

CONCORDANCE

Pregovori (zbirka slovenskih pregovorov) 🔍 ⓘ

BASIC **ADVANCED** ABOUT

Query type ⓘ

- simple
- lemma
- phrase
- word
- character
- CQL**

CQL

[lemma="kakršen"][]{1,4}[lemma="takšen"]

Insert

[] { } < > " " & \ | ~ # TAGS

CQL BUILDER 🛠️

Default attribute ?

lemma ▼

Subcorpus ⓘ

none (the whole co ... ▼

Filter context ⓘ ▼

Text types ? ▼

GO

[CQL manual](#) 📄

vreme. Hudičevi mrazovi gredo v deželo. Ne zavezuj volu

Hvala Vam za pozornost.
Vabljeni k uporabi zbirke **Pregovori 1.0.**